

בשנור

ידיעות קיבוץ הזורע - י"ד באלול התש"ף - 03.09.2020

העסק של כולנו - קובי לאי

אילת ראטס | עמוד 10

נפרדים ממייק שדה ז"ל

בני משפחה וחברים | עמוד 3

תוכן העניינים

- 3 | הספדים מהלווית מייק שדה ז"ל / בני משפחה וחברים
- 7 | עדכונים מהנעשה בקיבוץ
עדכוני תרבות / איריס רפאלי
עדכון מועדת צעירים
- קרבן הנצחה ע"ש משפחת מנחם – דודי, אדי ועומר ז"ל
- 9 | שביליסטים – יומן מסע / ניר רעבן
- 9 | חברים משתפים – קבוצת דרור חוגגת 40 / יהונתן בן צבי
- 10 | העסק של כולנו – קובי לאי / אילת ראטס
- 12 | היה היה – פשעים ועבירות קלות / צוות הארכיון
- 13 | תרבות ופנאי
פינת התובנה / בועז בש מרץ'
טיפת מיתולוגיה / אהוד דור
- 14 | לקראת שבת
פרשות השבועיים / דובי זמר
אחרי הכל שיר
סוף פסוק
- 24 | שו"ת – אילן בר-שלום/ דני נהב

לוח זיכרון | ספטמבר

1.9.13	פרידה כהן
5.9.94	חיה פרחי
5.9.85	יוסף אמיר
7.9.00	נפתלי זרטהיימר
9.9.72	אסתר ברקאי
11.9.85	אליעזר בארי
12.9.02	אורי דור
14.9.73	שמעון לוין
18.9.54	אילו מאיר מרוז
19.9.12	מרים אשל
19.9.15	כוכבה תורן
20.9.97	צבי רעבן
22.9.94	ערן (לארי) אלאור
24.9.53	ראובן (בוב) פרנק
26.9.97	דינה דוברין

מערכת בשער

עריכה ועיצוב
אילת ראטס

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

השתתפו בגיליון זה

הספדים מהלווית מייק שדה:
סינטיה שדה, דניאלה שדה,
מיכל מידן, נועה שדה, ננסי
רוזנפלד, איציק ניב ומשה מור
יוסף.

שאר המדורים:

איריס רפאלי, ועדת
צעירים, משפחות מנחם
וכהן, ניר רעבן, יהונתן
בן צבי, צוות הארכיון,
בועז בש מרץ', אהוד
דור, דובי זמר, דני נהב
ואילת ראטס.

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

אילת ראטס

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

בלוז הלוויה / וו.ה. אודן

שבחי אבא

השבועיים האחרונים לפני שאבא נפטר היו מלאים בכאב ובעצב, אבל גם בתחושה של הכרת תודה, בשעה שהתבוננתי לאחור על האדם שאבא היה ואיך זה השפיע על האבהות שלו.

אבא היה איש משפחה. הוא אהב את הילדים והנכדים שלו יותר מכל דבר אחר והיה אבא מסור ואוהב. אבא היה זה שלקח אותי לבית הילדים במרבית הערבים. אני זוכרת פעם אחת, כשהייתי בגן בשעת ההשכבה ואבא התכונן ללכת הביתה, אחרי שסיפר לי לפחות פעם אחת את הסיפור על דניאלה ושלושת הזאבים. ביקשתי ממנו שיישאר איתי עוד קצת וישיר לי שיר ערש. הוא ניסה לדחות את הבקשה שלי, ואמר לי שהוא חסר ביטחון לגבי יכולות השירה שלו. ביקשתי שוב ואבא הסכים. אני לא זוכרת איזה שיר ערש הוא שר לי בסוף, אבל אני זוכרת שהרגשתי כל כך נאהבת על ידו באותו רגע. זה הזיכרון הראשון שלי מאבא, ששם את הרצונות שלי לפני הרצונות שלו. היו עוד המון רגעים כאלו במהלך השנים, כולל כשלימד את עצמו לקלוע שיער, בשביל שיוכל לקלוע לי צמות ואז לאסוף אותן עם סיכות לצדי הראש, כדי שיהיה לי שיער כמו של בילבי; כשאסף אותי מבית הילדים באמצע הלילה כי היו לי חלומות רעים, או כשהקפיץ אותי אינספור פעמים בסוברון אל המוסד וממנו.

אבא היה אדם של אמונות ודעות מוצקות. היה לו מצפן מוסרי חזק ומסירות גדולה לצדק חברתי ושוויון. הערכים האלו התרחבו וכללו את האופן שבו אנחנו מתייחסים לכדור שעליו אנחנו חיים. עשינו הרבה נסיעות קמפינג במהלך הילדות שלנו. כשהייתי בכיתה ה', במהלך אחד מהטיולים המשפחתיים שלנו, אבא ואני הלכנו במסלול אחד לצד השנייה. אבא הרצה לי על התחממות גלובאלית, על אפקט החממה ועל שכבת האוזון הפגועה. הייתי מסוקרנת ומוטרדת. כתגובה פצחתי בקמפיין, במטרה לנסות לשכנע את החברות והחברים שלי להפסיק להשתמש בספריי דאודורנט. הקמפיין אמנם נכשל בגדול, אבל אני מחשיבה את זה לתחילת האקטיביזם הבוער שלי להגן על הסביבה שלנו.

אני בטח לא אפתיע אף אחד כשאספר שלאבא היו ידי זהב. אני לא חושבת שיהיה מוגזם להגיד שהוא יכול היה לבנות כמעט כל דבר. היה לו השילוב המושלם של ידע נרחב, חשיבה אנליטית, כישורים יוצאי דופן וחוש

עיצרו את כל השעונים, נתקו את הקו, תנו לכלבים עצם שלא ינבחו עכשיו. השתיקו את הפסנתרים ובתיפוף שקט, את הארון הביאו, תנו למתאבלים לצאת.

קיראו למטוסים לעוף מעל ראשינו ובעצב ואמת, לצייר בשמיים שתי מילים: הוא מת. קישרו סרט אבל על צווארי היונים בכיכרות, ולשוטרי התנועה, הלבישו כפפות שחורות.

הוא היה הצפון שלי, מזרח, דרום ומערב, יום החול והחג, אביב, קיץ, חורף וסתיו. הוא היה השיר, השיח, הירח, כוכב חצות אשר ראיתי, חשבתי שנאהב לנצח: טעיתי.

הכוכבים אינם רצויים, אחד אחד אותם כבו, ארזו את הירח ואת השמש פרקו. שפכו את האוקיינוס, עקרו את היערות, מעתה שום דבר טוב כבר לא יכול לקרות.

(השיר הוקרא בהלוויה לבקשת סינטיה)

אסתטי נפלא. בתור ילדה לקחתי את זה כמובן מאליו שאבא שלי כזה הנדי-מן. אהבתי להסתכל עליו כשעבד על פרויקטים ולבלות איתו בחשמליה. היצירות שלו כללו מבנים, פסלים, הכנת לדר ממשמשים, רקיחת ריבות וגינון, אם להזכיר רק כמה מהדברים שאהב לעשות וביצע בצורה מושלמת. מאוחר יותר הייתה לי הזכות לעבוד ביחד איתו כשעזר לי להתקין אריחים בבית שלי. במשך השנים, כשהוא היה בא לבקר, הוא תמיד רצה רשימה של פרויקטים מסביב לבית. זה היה עוד אמצעי בשבילו להראות אהבה וסיפק את הצורך לעשייה וחיוניות. למדתי מאבא על ההנאה והשמחה שבהתמסרות לתהליך היצירה ואת תחושת ההעצמה בשימוש בידיים שלי על מנת ליצור.

אבא אהב אנשים. הוא אהב לפגוש אנשים חדשים, לחלוק את עצמו עם אחרים, להכיר אותם טוב יותר ולשמוע את סיפור החיים שלהם. לא חשוב אם זו הייתה הקופאית בחנות, מלצר במסעדה או נהג מונית – אבא נהנה מקשר אנושי פשוט ובלתי אמצעי. אני חושבת שהטמעתי והפנמתי בתוכי את האהבה הזו, והיא מלווה אותי לכל אורך המסלול המקצועי שלי.

אחת המתנות הגדולות ביותר שקיבלתי הייתה התקשורת עם אבא בשנה וחצי האחרונות, מאז המוות של רובי. חלקנו בינינו את רגשות הצער והחרטות שלנו סביב ההורות של כל אחד מאיתנו. זכיתי לראות את העדינות והפגיעות שלו, בשעה ששנינו עבדנו על היכולת לחוש חמלה כלפי עצמנו.

אבא – הפרידה ממך היא אחד הדברים הכי קשים בעולם. אבל באותו זמן, אני נשארת עם כל השיעורים שלימדת אותי, שבזכותם אני מי שאני.

דניאלה

מייק אהוב,

איך נפרדים מאדם כמוך? איך מסכמים 24 שנים של היכרות, קשר שנגדע באיבו? אני בוחרת להאמין שלא צריך להיפרד, לא צריך לסכם – כי אתה היית ותישאר בליבי, בליבם של בני המשפחה, החברים וכל מי שנקרה בדרכך.

ניסיתי להסביר לעצמי, לכל מי ששואל, מה סוד הקסם שלך. כל כך הרבה תשובות. למין תחילת היכרותנו, שמתי לב לטוב הלב שלך. כמו ילד, שאין בו רוע, מעולם לא פגעת בכוונה במי שסביבך. נראה שכשפגעת, עשית

זאת מתוך תמימות, מתוך רוק.

אמרת לי, לאחרונה, שאתה מצר על הקושי שלך לומר לא, להציב גבולות, שזה גרם למי שסביבך להיראות באור פחות חיובי. שאלתי אותך אם נמדד אדם על סמך תכונה אחת בלבד, תהיה חיובית או שלילית ככל שתהיה. אמרתי לך שזה מי שאתה, שיש בך כל כך הרבה יופי, ביקשתי שתחמול על עצמך. המשכת ודיברת על כל מי שאכזבת, על טעויות שעשית במהלך חייך. השבתי לך שאתה בן אדם ותהיתי אם אתה יכול לראות כמה אוהבים אותך ואם אתה יכול להבין מדוע. חייכת בחיוך הענוג שלך ואמרת "כן, אני רואה ומבין". דיברת על היחס הטוב שאתה מקבל מהמשפחה שסביבך, מהחברים, אני חושבת שהבנת שהרווחת אותו ביושר.

מייק, זכיתי להיות איתך בשעותיך האחרונות, לראות אותך נפרד מאשתך, מילדיך, מנכדיך. בשארית כוחותיך אמרת לכולם כמה אתה אוהב אותם. שמעתי אותך ממלמל בלחש כמה קשה לך לעזוב. אמרתי לך שאני מבינה, שאני מקווה שאתה סולח לעצמך, אנחנו משחררים אותך לדרכך. שמחתי בתוכי, עבורך, שאתה לא רוצה לעזוב – זה אומר שעל אף הכל, אולי בזכות כל מה שעברת, אתה רוצה עוד מהדבר הזה שנקרא חיים. מספר שעות לאחר שנפרדת מאיתנו, אמר לי הנכד שלך,

"המוות נותן ערך לחיים.. החיים הם יקרי ערך." עבור הקהילה, היית מייק האכפתי והמסור. אני זוכרת טיול שלנו ביחד עם הנכדים בקיבוץ, לפני שנים. נעצרת כל כמה רגעים וכתבת משהו בטלפון. שאלתי אותך, "מייק, מה אתה עושה?", השבת, "אני כותב לעצמי, אחר כך אשלח למשה מהחשמליה, איזה פנסים הפסיקו לעבוד, איזה כבלים צריך להחליף. את יודעת, לפעמים אני חושב, מי יעשה את זה אחרי שאני לא אהיה?". לא

העולם השנייה. אבא שלנו, פסל במקצועו, עבד במפעל לאמל"ח, ואימא הייתה מורה בכיתות יסוד. מספרים שמייק מאד התלהב כשנולדה לו אחות קטנה, למרות שקצת התבאס כשהסתבר שלא מתכוונים להחזיר אותי לבית החולים. עם הזמן הוא היה לאח מסור וניסה להוביל אותי בכיוון הנכון, אם מדובר באיזו קבוצת בייסבול לאהוד, למה ההורים חייבים להצביע בעד מפלגה מאוד שמאלנית וכו'.

השינוי הגדול בחיי משפחת פילדס הקטנה התרחש כשמייק, תלמיד כיתה י' בתיכון לאומנויות, הכיר כמה בני כיתה שהיו חברים ב'שומר הצעיר' – and the rest is history. בגיל 17 הוא חי שנה בקיבוץ שובל, עם עוד 16 חברה. הוא חזר הביתה לניו-יורק עם התחייבות פנימית עמוקה לעלות לארץ, ובמלים היפות (אך הבעיתיות) של אז – "להגשים בקיבוץ שומרי".

החלטתו הביאה את אבא שלנו, שבינתיים חזר לעבוד כפסל, לעבוד מדי פעם בארץ. יותר מאוחר, לאחר מלחמת ששת הימים, אני עליתי לארץ, ובעבור כעוד 30 שנה, אימא שלנו באה לחיות בהזורע; היא חיה כאן 16 שנים.

זה מביא אותי למילות תודה. מייקי תמיד חש גאווה יחידה לקיבוץ, שלא ידעה גבול. אימא שלנו הייתה אומרת "Michael has lived in Hazorea for so long that he's been given honorable membership in the yekke club".

גם כשמייק בא לכאן עם ציפיות גדולות, וגם כשהייתה לו ביקורת על המתרחש בקיבוץ, הוא היה משוכנע שמה שעושים בהזורע זה הכי טוב. אבל הכי חשוב, הזורע תמיד היה הקהילה בה הוא רצה לחיות. ואני מודה

הייתה לי תשובה אז, גם לא היום. לא מכירה עוד מישהו כמוך, שכל כך אכפת לו מהעבודה שלו, מהמקום בו הוא חי, מהמדינה, מכדור הארץ.

עבור הילדים, היית סבא מייק, האיש שיודע לתקן כל דבר, לבנות כל דבר, לשחק במשחקי שולחן בסבלנות אין קץ, לחבק, להסיע בקלאב-קאר, להסביר, וכמובן להעביר ידע שנדמה שאין לו סוף (אמרת שלא תוכל להשתתף בחידון טריוויה, כי אתה לא מבין בספורט. אל תדאג – הבן שלך והנכדים שלך משלימים את החסר). עבורי מייק, היית יותר מאבא. קיבלת אותי בחיבוק מהרגע הראשון ותמיד ידעתי שאתה שם.

אוהבת אותך ומתגעגעת
מיכל (כלתו של מייק)

למרות שרוב חיי גרתי רחוק מסבא והקיבוץ, מעולם לא הרגשתי כאילו סבא לא נמצא איתי. ההומור והשנינות של סבא ימשיכו להזכיר לי את שמחת החיים שלו והזכרונות שלי איתו יזכירו לי כמה הוא היה שמח להיות סבא.

למרות שבכיתי כמה פעמים כשהוא אסף אותי מהגן, עכשיו אני יכולה להודות שהימים שהוא אסף אותי מבית הספר היו האהובים עליי. הנסיעה עם סבא בקלאב-קאר, פיצוח אגוזי פקאן והאזנה לסיפוריו יהיו תמיד זיכרונות שמזכירים לי כמה הוא נהנה לשתף אותנו ולגרום לנו להרגיש נאהבים.

אהבתו ודאגתו למשפחתו ממשיכים להיות מורגשים גם במרחק אלפי מיילים ממנו.

הלוואי שיכולתי להיות שם עם כולכם.

נועה

כמה מילות תודה בשמי, וגם בשם צבי וילדינו:

למעשה, מייק אחי חי את כל חייו כאדם בוגר כאן בהזורע. הוא הגיע לקיבוץ בספטמבר 1960, ז"א לפני 60 שנה בדיוק, וכולו בן 22. ומאז, בכל מה שאדם בוגר עושה – להוליד ולגדל ילדים, לעבוד ולפרנס משפחה, לתרום מיכולותיו לקהילה ולמדינה בהן הוא חי – הפוקוס הוא כאן, בהזורע.

נדמה לי שאני היחידה מהנוכחים כרגע שהכרתי את מייק לפני עלייתו לארץ. הוא בא יחד עם אביבה, שכבר הייתה בהיריון עם רובי. למעשה, אני הכרתי אותו רק מאז שהוא בן 7, כשנולדתי. הימים היו ימי מלחמת

המוביל כל שנתיים, אפילו אם הידע המקצועי שלו היה פחות!! כך בחרנו בדוד ודורון, ויוזם ואיציק לנהל את הענף.

בשנות השבעים הוטל על הצוות הנבחר שיפור וקימום מערך המים החמים, במקום טפטפות הנפט שחימומו מים חמים לרחה. ההמשך היה 'צפוי' – חימום מרכזי לכל חדרי החברים, כולל בתי הילדים, וכמובן גם כל עבודות החשמל, והשיא – האולם של הזרע. לא חשבנו לעשות את העבודה בו, אך היכולות של הצוות הביאו להחלטה משקית, לכפות על הצוות את כל עבודת החשמל באולם והחלפת הצוות הזר שהתחיל בעבודה.

מייק תמיד היה עם ראש גדול וחושב, ועמד על הכיוון שנראה לו. זכה לקיבוץ שמייק המשיך להרים ולנווט את משק החשמל בהזרע חמישים ושתיים שנים. יהיה זכרו צרור במעגל העושים והנושאים של היצירה הקיבוצית.

משתתף עם המשפחה בצער על אובדנו!
איציק ניב

לזכרו של מייק (נכתב לאחר ההלוויה)

הכל התחיל ביום שהגעתי לקיבוץ, לפני ארבעה עשרה שנים. מייק קיבל אותי לעבודה בזרועות פתוחות ומהרגע הראשון היה בינינו חיבור מיוחד. למדתי ממנו המון, גם ברמה המקצועית וגם ברמה הניהולית.

תמיד ראיתי אצלו את המסירות לעבודה וכמה שהחשמליה הייתה חלק בלתי נפרד ממנו. הוא היה אדם מיוחד, בעל נתינה אין סופית!

כשהוטל עליי התפקיד של מנהל החשמליה בקיבוץ, מייק תמך בי וסייע לאורך כל הדרך בכל מה שהיה ביכולתו, ועל כך אני מודה לו מאוד.

מייק היה לי כאבא וחבר קרוב, תמיד היה לי לאוזן קשבת, ויכולתי להתייעץ איתו גם בדברים שלא דווקא קשורים בעבודה. גם כשמייק לא היה בארץ, הוא תמיד דאג לשאול ולהתעניין.

אני לא אשכח את השיחה ההיא, בה סיפר לי על המחלה ואמר שהכל יהיה בסדר. הוא תמיד נשאר אופטימי וחיובי.

מייק היקר, אהבתי אותך מאוד, תמיד אזכור אותך. נוח על משכבך בשלום, משה

לקהילה הזאת שלא אכזבתם אותו.

אבל בית זה קודם כל המשפחה. וכאן מייק פשוט זכה בגדול. איזה מזל! אין לי מילים לבטא את הערכתנו ואהבתנו לסינטיה, וגם לילדים ולנכדים הנפלאים. בכל תקופה, כולל החודשים האחרונים הכל-כך קשים, מייק ידע להעריך את אהבת משפחתו, וגם לבטא זאת. לי אין דרך לבטא את תחושת התודה שלי, אבל תדעו שהיא קיימת והיא עמוקה.

ננסי

ואולי לא קרו הדברים מעולם. מעולם לא חפרו ידיי קו חשמל באדמת הגן!!

מייק, 'בן זוגי' לשעות היום... במשך כשלושה עשורים! תחילת הקשר בשנת 1968. שנינו 'נשתלנו' בחשמליה, ומאז זה אחז בנו כמו שרק החשמל יודע לאחוז במי שלא יודע להתנהג עימו יפה ונכון!

יוסף אמיר היה בעל הידע ובונה מערך החשמל בהזרע, ואנו, התיישים הצעירים, נשאנו בנטל הביצוע, קוממנו ענף שהיה 'בדעיכה' ונזקק לגוף צעיר ותוסס שיסחוב את העול. שיתוף הפעולה היה מעולה, למדנו חשמל בלילות ובימים עסקנו, על-פי הכוונתו של יוסף, בתיקוני מערך החשמל.

אני זוכר, שההחלטה הראשונה של שנינו הייתה להוריד את גובה הפוסקים של התאורה בקיבוץ לגובה 'נורמלי', לאנשים שלא צמחו לגובה של משפחת אמיר. לא בחלנו בשום עבודת ידיים, כולל חפירת קווי תאורה באדמה בדשא הגדול.

במקביל, התחלנו לבנות צוות ילדים מהמוסד שיהווה עתיד לענף. בו-זמנית בנינו את משפחותינו. מייק עם סינטיה, לאחר פרידתו מאביבה, ואני עם דרורה. זוכר שעשינו התחרות למי יהיה הילד הראשון, מנו למייק ושני שלי. בקיצור, הייתה לנו 'חדוות היצירה', כשבו-זמנית עברנו מהחשמליה הישנה להיכל החדש. מייק היה זריז ידיים וחריף בתפיסתו, דבר שהקל עלינו להשתלט על כל מערך החשמל תוך מספר שנים. הענף נהפך לדוגמא לקשרים נכונים ויפים והתור להיכנס לענף היה גדול מהמקובל.

לאחר שקווי התאורה נטמנו באדמה, התחלנו להוריד את כל קווי החשמל לתוך 'אימא אדמה'. מייק נהפך למנהל הצעיר במקום יוסף ומאוד שמרנו להחליף את

עדכוני תרבות / איריס רפאלי

חגים ונהנים (או סגורים) בהזרע

ג'אם סשן – מתקיים במוזאון בימי שישי בערב ותופס תאוצה. לאט אבל בטוח מגיעות עוד משפחות ליהנות ממוזיקה טובה, מפגש לא מחייב, שמאפשר לנגן, לשיר ולספר – בהובלתו של **חן יפרח** (בעלה של מוריה לובל) שבכל מפגש נוספים אליו עוד נגנים. מוזמנים להגיע וליהנות.

ארוחת ערב של 'המעדנייה של זיו' ו'השוק החקלאי' – זכינו לארוחת ערב מושקעת של זיו והצוות שלו, ארוחה טעימה, ללא תורים עם אווירת הביחד על הדשא. היה מושלם..

'השוק החקלאי' מגיע אלינו, אחרונים בסבב, בערך בשעה שמונה בערב, וזה עדיף על האופציה השנייה, שיגיע בשעה 15:45 – בשיא החום. ככל שהחברים בהזרע יזמינו ויקנו יותר, כך לחקלאים ישתלם להגיע אלינו. אני עושה כמיטב יכולתי שהחקלאים ישמרו במהלך הסבב לאנשי הזרע מה שהזמינו, אך לא הכל תלוי בי. אני מבקשת בימי רביעי, כשיש שוק, להשאיר את רחבת הגרנוליט, כולל הכניסות אליה, נקיות מרכבים וקלנועיות.

הפנינג סוף הקיץ – נפגשנו בדשא הגדול לשחרר קצת את הגוף והנפש ולציין את סופו של החופש הגדול. הזמנו את נעמה מגן שמואל, שעשתה לנו מופע ג'גלינג ולאחריו כל הציבור שיחק בכל האביזרים שהיא הביאה – היו שם הורים שחזרו לילדות והפגינו ביצועים מעולים. איריס ונעמי מבית זרע עשו סדנאות יצירה בחומרים טבעיים, וגולת הכותרת הייתה אסתר – שקלעה צמות לבנות הזרע.

המון תודות לצוות המדהים, המוכשר והחייכן של מטבח הזרע, שהכינו והגישו לנו פיצות, בורקסים וגלידות – **חן, ג'וני, רינת, שרון, אור** וכמובן **עידן רביב, הודיה ואורי אייזנפיש** (הילדים של חן) שעזרו לאורך כל הערב.

תודה ענקית ל**ניר, טיבי וליאם האקט** שדאגו להגברה, תאורה וכל שאר הדברים כדי שנהנה! תודה ל**רז רפאלי און** על המודעה, ול**רינה רשקוב ודלית לוי** על פרסומה בערוצים השונים.

הצגה של המועצה: 'שקרים על גלגלים' – הצגה למבוגרים על פי שלושה סיפורים מאת אתגר קרת, בבימוי של **דניס שמע** והפקה של **איריס הורן**. מחלקת התרבות במועצה, בשיתוף דניס ואיריס, מעלים הצגה עם שחקנים מהמועצה. בתאריך **3.9.20 – יום חמישי**, תועלה ההצגה במוזאון וילפריד לתושבי הזרע. ההצגה למבוגרים בלבד. משך ההצגה כשעה.

יום שישי 11.9.20 בשעה 21:00 – 'חצאית כאן קודקוד' – בדשא של המוזאון: קברט סטירי נושך ועוקצני, המבוסס על עיבודים מודרניים לשירי הלהקות הצבאיות – מאוד מומלץ. לא לילדים.

19.9.20 – ראש השנה – התוכנית עדיין לא סגורה.

יום שישי 25.9.20 בשעה 21:00 – 'אז מה באמת היה לנו שם' – עודד צפתי, בן קיבוץ דגניה ב', עם סיפורה של שלישית הגשש החיוור.

27.9.20 יום ראשון – ערב יום כיפור – טקס ברחבת המוזאון.

2.10.20 – סרט: 18 קילו של אהבה

3.10.20 – סוכות: השנה בגלל הקורונה לא תיבנה הסוכה המסורתית מתחת לחדר האוכל, בשל המגבלות. אני מכריזה על 'תחרות הסוכה היפה': סוכה משפחתית או שכונתית שאתם בונים. המשפחה או השכונה שתבנה את הסוכה היפה/מושקעת/מכניסת האורחים – תזכה בפרס יקר ערך.

<<<

יומני קורונה של הידאו – ראומה אוספת ומתעדת את חיינו בימי הקורונה והסרטונים ממש מרגשים, יפים ומשקפים את חיינו, דעותינו והרגשותינו. למי שיש תמונות או קטעי וידאו מצולמים – בבקשה שילחו לראומה (עדיף במייל).

■ שבת שלום!

כל התוכניות, כפי שהבנתם, נמצאות בהכנה, אך עם אופציה לצילום והקרנה לבתים – תלוי בפרופסור גמזו וכל השאר...

תעקבו אחר הפרסומים באתר הקיבוץ, במיילים שרינה שולחת וב'מקומי'.

עדכון מועדת צעירים

צעירים שיצאו מהקיבוץ לדרך חדשה:

רון שטרית

צעירים שחזרו לקיבוץ:

שירה שפייר
בני שמע
רועי שמוני
מור תל-צור
עמית גרופר
נעם גרופר

בהצלחה לכולם!

שמחים לבשר, כי בשעה טובה קיבלנו מספר דירות 'בתוך המחנה' (בקיבוץ) לטובת צעירי הזרע!! נערכו 2 מכרזים וכפי שדווח – הדירות נמסרו לצעירים.

כמה כיף שיש הרבה צעירים פה, אצלנו! בבית בהזרע. צעירים אשר תורמים ומעורבים גם בבית וגם מחוצה לו... (הפגנות כבר אמרנו?).

אוהבים את כולכם...

■ ועדת צעירים

התגייסו/מתגייסים בקרוב לצה"ל:

מורן אלישב
יסמין ירון
נועם רפאלי
רותם יסינובר
אורי דינור
מאי רגב

השתחררו מצה"ל:

פז אבנס
עדי צור
רותם דינור

יצאו לשנת שירות:

ים הוכמן
נעמן ברקאי
תומר לביא
רז יפה

קרן הנצחה ע"ש משפחת מנחם – דודי, אדי ועומר ז"ל

בתחומים של חינוך וידיעת הארץ. זכאים להגיש בקשה לקבלת המלגה מי שעומדים בקריטריונים הנ"ל וימלאו את טופס הבקשה במלואו. את הבקשות יש להגיש עד סוף חודש אוקטובר. טפסים למילוי ניתן לקבל אצל מעיין ארז, בתיאום איתה בטלפון: 052-3990436.

בברכה,

משפחות מנחם, כהן

■ ומעיין ארז - יו"ר הקרן

משפחות מנחם, כהן והקיבוץ הקימו קרן להנצחת דודי, אדי ועומר ז"ל.

מטרת הקרן לעודד ללמידה והרחבת השכלה.

הקרן תעניק מלגות השתתפות בשכר לימוד, כמדי שנה, בטקס האזכרה לדודי, אדי ועומר ז"ל שייערך בחודש פברואר.

המלגה מיועדת להשתתפות בשכר לימוד של בני קיבוץ, חברים, עובדים במערכת החינוך, שהינם סטודנטים הלומדים לימודי תואר והעשרה במסגרת מוסד מוכר

קטע 35: הסנפיר הגדול, הר כרבולת, ו... שיא היופי נשבר שוב!

מסתיימים להם, כשאנחנו רואים משמאלנו את מפעלי אורון. ועכשיו מתחילה העלייה האמיתית: העלייה להר **כרבולת!** עלייה קשה, שחומסת את האוויר מריאותיהם של אנשי כוח שביל ישראל, אך הסכנה האמיתית היא דווקא לחלק אחר של הגוף – הלב! כאשר מגיעים למרומי הר כרבולת, הלב כמעט מנתר לו החוצה מתוך החזה, כאשר העיניים מגלות לפתע את המכתש הגדול, נפרש לו למרגלותינו. אופוריה מוחלטת! אין דברים כאלה על כדור הארץ, אולי בגן עדן – בואו, תראו, וגם אתם לא תאמינו למראה עיניכם! הפסקה ארוכה של תה צמחים יוסי שמעי משיבה את הלבבות למקומותיהם הקודמים, והכוח מתחיל ללכת 'על הסכין' של הכרבולת, אחד הסכינים החדים בנגב, כשהמכתש הגדול מימין ובקעת אורון משמאל. נוף מהפנט, וממש חבל לרדת. אבל מסוכן להישאר כאן ללילה, אם לא רוצים להזעיק כוחות חילוץ, והכוח מתחיל לרדת **בנחל מדור**, בכיוון מסילת הרכבת של אורון. התשלום עבור הביקור בגן עדן הוא 6 קילומטרים מעצבנים, שמחזירים אותנו אל כלי הרכב, שממתינים לנו בסבלנות ליד **מפעל הפוספטים אורון**. מכאן אנחנו נוסעים להתארח אצל החברים של שפייר **בקיבוץ שדה בוקר**, להחליף חוויות עם **דוד בן גוריון**, שבועדיא נהג ללכת את קטע 35 פעמיים בשבוע, וגם כדי להתכונן לקטע 36 של השביל, חציה השני של כרבולת המכתש הגדול.

■ בשם השביליסטים – ניר רענן

על **כרבולת המכתש הגדול** לא הפסיקו **עמירם וייס** והח"מ לפנטז מזה 15 שנה לפחות, אחרי שיודעי ח"ן הסבירו לנו שאין בארץ הקודש מקומות יפים יותר מהר **כרבולת**, שסוגר מדרום על **המכתש הגדול**. בדצמבר 2018 מתבררים ל'כוח שביל ישראל' שני דברים: א. שבהחלט קורה שחלומות מתגשמים. ב. שפעם נוספת אנחנו מגיעים למקום הכי נפלא בארץ (ובחו"ל!) הקוראים הנאמנים לא חייבים להאמין, הרי אמרנו את זה כבר על מיליון מקומות קודמים ב'שביל ישראל', אבל הקוראים חייבים לבוא הנה, ולהיווכח בעצמם! זה לא מסובך – זה בסך הכל שני מטר **מהחולות הצבעוניים** של המכתש הגדול, שכל ילד מכיר, כי מילא שם חול בבקבוקים, ושלושה מטר **מעין ירקעם**, שכל ילדה מכירה. התחלת היום הייתה דווקא די מסובכת – יציאה מהזורע בארבע לפנות בוקר, כדי להתחיל ללכת בשבע בבוקר מעין ירקעם, אחרי הקפצת המכוניות לנקודת הסיום במפעל אורון. השביל חוצה את הכביש לאורון, וזוחל במעבר מתחת מסילת הרכבת לאורון (זהו החלק הקשה ביותר בקטע 35, כי צריך להתכופף חזק כדי לא לחטוף זפטה בראש). הטיפוס אל ראש **הסנפיר הגדול** לא הכי קל, אפילו די תלול, אבל שווה כל צעד; כי מגיעים בסוף אל נקודת תצפית מהממת, מעל החולות הצבעוניים של המכתש. מקום נפלא, שאי אפשר שלא לעשות בו הפסקת קפה שחור. לפחות חצי שעה! אבל זה עוד כלום, קדימון, לעומת מה שמצפה לנו בהמשך הדרך, בהר כרבולת. כמה קילומטרים של הליכה באיזי

חברים משתפים

מזל טוב! קבוצת דרור חגגה לאחרונה יום-הולדת 40 – נאחל להם הרבה בריאות, אושר ושגשוג. עומדים מימין לשמאל: מתן להב, קורן רביב, עומרי שחם, אייל מרץ, רן סולומון, ניצן שחף, היאלי כהן, ליאור פלג, ניב מעוז, יהונתן בן צבי ואמנון שליסינה. יושבים מימין לשמאל: סמדר שיפר, דפנה בן דוד, אודי נהב, גיא פרידמן, טל שתיל, תומר גרוס, הדס גרוס ויעל נחמיאס. תודה ליהונתן בן צבי על השיתוף

קובי לאי עוסק בפיזיותרפיה מזה כעשור ולפני קרוב לשנתיים פנה לדרך עצמאית, עם פתיחת קליניקה משלו לפיזיותרפיה, כאן בהזורע. בריאיון שלפניכם, קובי מספר לנו על חוויותיו 'משני צדי המתרס' – כמטופל וכמטפל, על העבודה בקליניקה שבקיבוץ ובצבא, וגם על פרויקט התנדבותי מיוחד – מרפאת ייעוץ אורתופדית בהובלת פרופ' הלפרין, שמתקיים כאן בשנים האחרונות. / אילת ראטס

ספר לנו קצת על עצמך

אני בן הזורע, נשוי לרוני ויש לנו שני ילדים, אדם ואריאל. בהכשרה שלי אני פיזיותרפיסט, ובעשר השנים האחרונות עבדתי במסגרות שונות, בעיקר במכוני פיזיותרפיה של קופות החולים, במכונים פרטיים וקבוצות ספורט. כשהגענו לקיבוץ, עבדתי תקופה במכון הפיזיותרפיה של הקיבוץ ו'בבית שקמה'. לפני כשנתיים פתחתי קליניקה משלי בקיבוץ (ב'בתי מוסד' באזור הקרוואנים). במקביל לכך, אני עובד במסגרת הצבא, ביחידות לוחמות ומרכז בהתנדבות את מרפאת הייעוץ האורתופדית בהובלת פרופ' הלפרין, שמתקיימת כאן מדי חודש.

מה הוביל אותך לעסוק בפיזיותרפיה?

המפגש הראשון שלי עם הפיזיותרפיה היה כשהייתי בן 17, לאחר ששברתי את הרגל במהלך משחק רוגבי. אמנם הפסדתי את הטיוול השנתי לאילת, אבל זכיתי להכיר את אדווה, הפיזיותרפיסטית המיתולוגית של הקיבוץ, ולהיחשף לתחום הזה.

בהמשך, שירתי כלוחם ביחידת 'עוקץ' (יחידת הכלבנים) ונפצעתי בגב במהלך פעילות מבצעית. נשלחתי לפיזיותרפיה בבי"ח 'העמק', ונאלצתי 'לתזז' בין עזה לעפולה, בין פעילות מבצעית לטיפול שיקום. המפקדים שלי לא הבינו את מצבי ולא ראו בעין יפה את מאמצי השיקום שלי, מה שיצר אצלי מעגל של תסכול וכאב שהייתי לכוד בתוכו. החוויה הזו נצרבה בי, והובילה אותי לבחור בתחום ולעצב את הגישה שאני מקדם היום, ביחס ללוחמים שאני מטפל בהם.

אחרי השחרור מהצבא, הצלחתי להשתקם מהפציעה ונסעתי לטיול הגדול בדרום אמריקה, מה שנראה, בשלב מסוים, בלתי אפשרי. החוויה הזאת, להתגבר על פציעה וכאבים ולהצליח לטפס על הרים, הביאה אותי להבנה, שאני רוצה לעזור לאנשים אחרים לעבור תהליך החלמה חיובי ו'לנצח את הכאב'.

איפה למדת?

למדתי תואר ראשון בפיזיותרפיה, בפקולטה לרפואה באוני' בן גוריון' בנגב. מאז השתתפתי בעוד עשרות קורסים, השתלמויות, כנסים וימי עיון, וממשיך ללמוד ולהתעדכן מדי יום.

מה הוביל אותך לפתוח קליניקה משלך?

לאחר שהתנסיתי במסגרות שונות ועבדתי לצד אנשי מקצוע שונים, ביניהם קולגות ורופאים אורתופדים מהטובים בארץ, הרגשתי שיש לי מספיק ידע וניסיון לתת את המענה הטיפולי באופן עצמאי.

העבודה בקליניקה משלי מאפשרת לי להקדיש את מלוא הזמן ותשומת הלב למטופל שנמצא מולי, בתנאים האידיאליים, להבין כל מקרה לעומק ולתת טיפול מותאם אישית, ללא אילוצי מערכת. כשעבדתי בקופת החולים, לשם השוואה, נאלצתי לראות שלושה מטופלים בשעה, והיום אני יכול להקדיש שעה שלמה למטופל אחד, וזה עושה הבדל גדול באיכות הטיפול.

בנוסף, המסגרת הפרטית עוזרת לי לשמור על קשר אישי ורציף עם המטופל ולעקוב אחרי ההתקדמות. העובדה שהקליניקה שלי נמצאת בקיבוץ, מאפשרת לי גמישות וזמינות גבוהה למטופלים.

ספר על העבודה בקליניקה – לאילו אנשים או מצבים, הטיפול שלך יכול להועיל?

התחום העיקרי שאני עוסק בו, הוא שיקום אורתופדי ופציעות ספורט. בפועל, אני רואה מגוון רחב של אנשים, בטווח גילאים רחב ורמות תפקוד שונות. בשבוע מסויים, אני יכול לראות מישהו שסובל מכאבים בברך שמגבילים אותו בהליכה ביער, רצה שמתכוננת ל'סובב

מוזמנים ליצור קשר עם קובי
בטלפון **052-3990972 (עדיף בווטסאפ)**
או במייל: cobylay@gmail.com

קליניקת הפיזיותרפיה של קובי
נמצאת ב'**בית מוסד ד'**
(המבנה ששופץ, קרוב ל"סיפור אחר"),
מונגשת וניתן להגיע עם קלנועית
עד פתח המרפאה.

ישנם **החזרים דרך כללית 'מושלם'** וביטוחים
פרטיים (קובי עוזר עם ההחזרים, למי שצריך).
למעוניינים, ניתן לתאם גם **ביקורי בית**.

ספר על פרויקט מרפאת המומחים שאתה מרכז כאן בהזרע

בעבר סייעתי במרפאות בבי"ח אסף הרופא לפרופ' נחום הלפרין, אורתופד ידוע, מוביל דעה ואדם מיוחד במינו. כשסיפרתי לו שאני חוזר מת"א לגור בקיבוץ, הוא הציע לי שנפתח סניף צפוני של מרפאת ייעוץ אורתופדי (בדומה למרפאה כזו שפעלה בדרום), כאן בקיבוץ הזרע ושאני אנהל אותה. לא יכולתי לסרב...

כך יצאנו לדרך, לפני ארבע שנים, במכון הפיזיותרפיה של הקיבוץ, עם אדווה ופיריאל ועוד שני סטודנטים. מאז אני מרכז את פעילות המרפאה הזו, שצמחה למפעל ייחודי, שכלל בשיאו (לפני הקורונה) ארבעים אנשי מקצוע ממגוון תחומים – פיזיותרפיסטים, אורתופדים בכירים ומתמחים, רופאי כאב וסטודנטים. כולם באים בהתנדבות, מדי חודש, ליעץ ולדון בהמלצות לשלושה עד ארבעה מטופלים, ללא עלות, ב'מועדון לחבר'. חברים שמעוניינים בפרטים נוספים מוזמנים לפנות אלי.

[ראו כתבה מפורטת על פרויקט מרפאת המומחים בהובלת פרופ' הלפרין, מאת נעה אלבוחר ב'בשער' מה-8.12.2017]

מהן התוכניות להמשך?

ללמוד ולהתפתח, לעבור הכשרות נוספות, כמו טיפול בסחרחורות, להביא לקליניקה הפרטית שירותים משלימים – מטפלים שמתמחים בבעיות של רצפת אגן לנשים אחרי לידה, טיפול לימפטי, שיקום נוירולוגי ועוד. במקביל, להמשיך לפתח את הטיפול בלוחמים ואת מרפאת 'הלפרין', ובעיקר, להמשיך ליהנות ממה שאני עושה כל יום מחדש.

■ תודה רבה לקובי ובהצלחה גם בהמשך

עמק' ונפצעה בשריר הירך, מישהו שנפצע בכדורגל עם החברה, מטופלת בשיקום מניתוח החלפת ברך, או מישהו שקרע את המיניסקוס ורוצה להימנע מניתוח ולחזור לקרוספיט ועוד ועוד.

אז כאמור, מגוון המקרים שאני מטפל בו הוא באמת גדול, אבל עקרונות הטיפול דומים. באופן כללי, מהות התהליך הטיפולי היא לעזור לאנשים לצאת ממעגל של כאב או מגבלה ולחזור לתפקוד פיזי מיטבי. התהליך כולל הבנה מעמיקה של מצב המטופל והגורמים הגופניים הרלוונטיים. בתהליך קצר וממוקד מתקדמים בהתאם למטרות שהצבנו יחד, במגוון כלים טיפוליים – טיפול מנואלי, התאמה של פעילות גופנית או תרגילים ספציפיים, דיקור מערבי, חבישות למיניהן ועוד.

מאיפה מגיעים אליך המטופלים?

מגיעים אלי אנשים מכל הסביבה. רובם מגיעים 'מפה לאוזן' עם המלצות של מטופלים, המלצות של קולגות או דרך הפניית רופא. אני גם הפיזיותרפיסט של מועדון 'הפועל מגידו' בכדורסל (אימפריה!) בבחירות הנוער והבוגרים, אז המאמנים ממליצים כשצריך.

ספר על העבודה בצבא – איך הגעת לזה ומה אתה עושה שם?

תחום הפיזיותרפיה התקדם מאוד בצבא, בשנים האחרונות, והוצמדו פיזיותרפיסטים לכל יחידה לוחמת ובסיסי הכשרות. בשנתיים האחרונות אני משמש כפיזיותרפיסט ראשי בבסיס טירונים בא"ח גולני (שנמצא בקרבת גלעד). יש שם הרבה לוחמים מגדודי גולני, אגוז, סירת גולני, פלס"ר 7, שייטת 13, ועוד יחידות מסווגות. אפשר להגיד שלגמרי התאהבתי ונשאבתי לזה. זו מעין סגירת מעגל עבורי, ויש לי 'דרייב' חזק דווקא כאזרח, לתת טיפול מיטבי ל'טובי בנינו', לבנות את מערך שיקום הלוחמים ביחידה, לעבוד בשיתוף פעולה הדוק עם המפקדים הבכירים, אנשי הכושר והרופאים ולהעביר הכשרות למניעת פציעות. התנדבתי לעזור איפה שהיה צורך במערך והתנסיתי גם בבי"ח 10 (בי"ח צבאי בחיפה) בבסיס חובלים, צוללות וגם תקופה מרתקת בשייטת 13. בסופו של דבר התמסרתי לגולני, הקליניקה שם גדלה ואנחנו משתפרים כל הזמן. שלושה ימים בשבוע, אני יוצא מהבועה שלנו ופוגש את כל הקשת היפה של עם ישראל.

[תוך כדי הריאיון עם קובי, הוא קיבל הודעה מרופא היחידה בגולני, שמבשרת שמחלקת הפיזיותרפיה בראשותו של קובי, נבחרה למחלקה מצטיינת של הבסיס לשנה זו. ברכות!!]

פשעים ועבירות קלות

שוד בית וילפריד הגדול הוא ללא ספק פשע השנה, אם לא המאה, שקיבוצנו ידע. בנבכי הארכיון מצאנו את פשע השנה לשנת תשכ"ח. אמנם מדובר בגניבה קטנה, אך המסקנה של כותבת המאמר עדיין רלוונטית, גם לאחר 52 שנים: "דרושה לנו ערנות רבה יותר וקצת פחות שאננות..." פורסם ב'בשער' 20.9.1968 / צוות הארכיון

-----9-----

ב פ ל י ל י ם

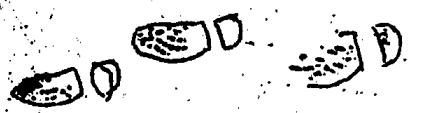
עכסיו מותר לגלות

"מזכיר הקרימינלי" -- בקיס

כעבור שבוע בערך הוזעקתי בוקר אחד לשכונת האולפן, בשעה שאנשי האולפן היו צריכים להיות כבר בכיתה ובעבודה. "הגנבת" הופיעה שנית. לרוע מזלה אחרו שלושה בחורים לשיעור וראו אותה קראן לדוד וסמרו עליה עד שבאתי בתחילה הכחישה הכל. דיברה עברית שוטפת, אמרה שאינה יודעת ספות (ובכלל - "מה אחס רוצים ממני?") אגב, כשראיחה ידעתי כי זו היא - הכרתי לפי הקלסטרון. המסטרה הופיעה מהר, סמל חקירות ראסי ומפקד מסטרה עפולה. בתחילתה של חקירה נשברה, פרצה בככי, והו-דתה. כל החפצים הגנובים נמצאו בבית מלון בנהדיה, בו נרשמה בשט, שגם אותו "שאלה".

ומה המסקנה?
הפעם נגמר הכל בטוב, אך דרושה לנו ערנות רבה יותר וקצת פחות שאננות, בעיקר בחקופה בה מס-חובבים בחצר כל כך הרבה זרים.

רשמית התפקיד מוגדר כ"מקסר לעניני בטחון פנימי ומסטרה". התפקיד זה לא קיים בשום מקום אחר לפי דברי המס-טרה, והם גם מוסיפים, כי זה נוח מאד שהוא קיים אצלנו. בקיס מסנן את הפניות למסטרה ושני הצדדים מרו-צים - עד כמה שאפשר בתחום זה. שאלנו: מה הוא לדעתך "פשע השנה"? ללא ספק - הגניבה שהיתה באולפן לפני מספר חדשים. יום אחד הופיעה נערה צעירה בגבעת האולפן שבאה לאולפן. כששאלוה, האם דיברה עם אביבה - ענתה בחיוב, ואז הפנו אותה לאחד החדרים, בו היתה מיטה פנויה. היא דיברה צרפתית וקצת אנגלית, אך לא עברית. את הערב בלתה בחברת 2-3 בחורים, ולנה כאן (נערה בת 17/16!) בבוקר לאחר ששכנתה לחדר יצאה לעבודה, היא אספה את החפצים (קצת כסף - דולרים, בגדים, מעט חכשיטים, תמ-רוקים ותיק). השאירה מכתב כתוב אנגלית ב'זו הלסון: אני נאלצת לטוס בשעה 13.00 עוד היום לדרום-אפריקה ומודה לכם מאד על הארוח. לאחר שתז-רה דיירת החדר מעבדתה, הרגישה שנעלמו החפצים. היא הודיעה לי והז-מננו אח המסטרה. המסטרה חקרה, הובא קלסטרון ובאופן בלתי תלוי הר-כיבו 3 חברי האולפן אותם פנים, כמעט ללא הבדל.

על תופעת ה'מגיע לי'

תופעת ה'מגיע לי' שכיחה ביותר בכל מגוון האוכלוסייה וכנראה מבוססת על המנגנון ההישרדותי שלנו, שתמיד שואף להגיע למקום 'טוב יותר' ו'בטוח יותר' בהיררכיה הכלכלית והחברתית.

באופן טבעי, אדם בוחן את עצמו ומצבו על ידי השוואה לאחרים הנמצאים במקום 'טוב יותר' (לתפיסתו) ומנגנון זה, במצבו הבריא, דוחף אותו לבצע פעולות להגיע 'לשם' (אמביציה). ברם, ישנם גם שני מצבי בסיס הרסניים למנגנון זה.

המצב הראשון – אדם הנמצא ב'תחתית ההיררכיה' הכלכלית ו/או החברתית (לפי הרגשתו) והפער שהוא רואה בין מצבו לאחרים, הנמצאים במעלה ההיררכיות, אינו מיתרגם לאמביציה לבצע פעולות שינוי בהתאם. להיפך, הפער הזה מייאש אותו והוא תולה את מצבו ב'גורמים חיצוניים' כמו השלטון, ה'מערכת', העשירים או קונספירציה מובנית כלשהי, כלפיה אין לו יכולת (לתפיסתו) לעשות דבר. מצב הרסני זה הינו ה'מגיע לי של מטה' או הציפיה שמישהו אחר יטפל בבעיותיי.

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

היִבְרִיס

משמעותו הקלאסית, כמו המודרנית, של המושג הִיִבְרִיס היא חמקמקה למדי. במיתולוגיה היוונית היה ההיבריס נחשב לחטא של בני האדם, אשר ניסו לשנות את גורלם שנקבע להם על ידי האלים. גם נסיונות גאווותניים של בני אדם להשוות עצמם לאלים או אף להתעלות מעליהם – נתפסו במיתולוגיה כחטא ההיבריס. אוֹדִיִסְאוס נאלץ לעבור מסע ייסורים שנמשך עשר שנים, בשל הגאווה שסחרחה את ראשו, כאשר הסוס הטרויאני אותו הגה ותכנן, הכריע את העיר טְרוֹיָה. אֵיקָארוֹס ביהירותו הגביה עוף בעזרת כנפי השעווה שהתקין אביו, בלי לשמוע לאזהרות, ומצא את מותו בלב הים. קֶסְיוֹפָאָה, מלכת אתיופיה, התפארה ביופייה של בתה אַנְדְרוֹמֶדָה, ועוד הוסיפה שהיא יפה מכל בנותיו של אל הים, וכמעט והביאה בכך למות בתה שנכבלה לסלע בקורבן למפלצת הימית. לפי השקפתו של אָרִיסְטוֹ, מעשה של היבריס הוא מעשה המבייש את קורבנו על לא-עוול-בכפו, למען מילוי הסיפוק של מפיץ ההכפשה.

באתונה הקלאסית ההיבריס היה פשע חמור. עבירות ההיבריס כללו עבירות שונות, כאלה שבימינו היו זוכות להגדרות כמו: תקיפה, תקיפה מינית, פגיעה בשם הטוב, הונאה וגניבה.

במובנו המודרני, הִיִבְרִיס משמעו גאווה ורברבנות מוגזמים.

שבת שלום (בלי לחרוג מכללי הצניעות)

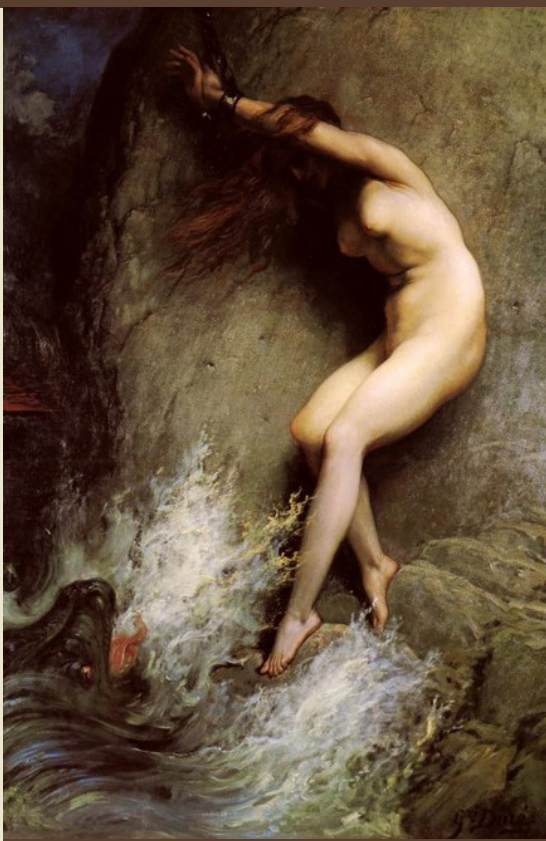
אהוד דור

המצב השני – אדם הממוקם גבוה בהיררכיה הכלכלית ו/או החברתית, ואת הפער שהוא רואה בין מצבו למצב האחרים הוא מתרגם לתפיסה הבעייתית ש'מגיע לי' כל מה שאני רוצה מכיוון שאני 'מורם מעם'. כאן מדובר בהרס עצמי מסוג אחר – לקיחה הולכת וגדלה של כל מה שלאחרים אסור. נקרא למצב זה 'מגיע לי של מעלה'.

אנשים הלוקים במצב תודעה בעייתי זה עשויים, למשל, למעול או לגנוב כספים שאינם מיועדים להם בהיקפים גדלים והולכים (מכירים מישהו כזה מהפוליטיקה?) ו/או לדרוס, לרמוס אחרים ש'לא מגיע להם'. לא מדובר בסוציופת מוחלט, אבל בהחלט בקווים סוציופתיים ולפעמים אף פסיכופתיים. כדוגמת חידוד ניתן למצוא כאן מנהלים או מפקדים שהשתכרו מתחושת הכוח שבידיהם, נושאי משרה בכירים, 'ידוענים' למיניהם או אפילו סתם צעירים המפרשים את הכוח הפיזי העדיף שלהם מול חולשה פיזית של בחורה כ'מגיע לי', ובכך מבטלים את הצורך והציווי להתחשב בזולת.

בשני המצבים התוצאות הרסניות, אולם בעוד שבמצב הראשון מי שסובל מהן הוא בד"כ האדם עצמו, במצב השני, לפעמים גם האדם עצמו יסבול, אבל אחרים בטוח יסבלו מתוצאות האשליה הבעייתית הזו!

שבת שלום לכולם! ■

גוסטב דורה, אנדרומדה, 1869

נשים וברכות

מעמד האישה, כבודה ושלומה, לא ירדו מעולם מעל סדר היום של העם היהודי. הגבר מברך בהתנשאות בוטה "ברוך שלא עשני אישה", והגברת הכנועה אומרת בצנעה: "ברוך שעשני כרצונו".

חיי התרבות היהודית התרחשו בבתי הכנסת על טהרת המין הגברי, בו בזמן שהנשים שלטו בבית – ניקיון, בישול וחינוך. ההשכלה הייתה נחלת הגברים בלבד, מגיל שלוש ב'חדר' ועד ה'שיבה' וה'כולל'.

כשנשים החלו לצאת לעבודה וגם התפרנסו, אז באופן בולט, שכרן היה נמוך משכר הגברים. את הקהילות היהודיות ניהלו כמובן גברים, ונשים לא נטלו חלק כלשהו בהחלטות שנגעו לקהילה, למשפחה ולעצמן.

כברת דרך ארוכה צעד המין האנושי, ובכלל זה גם העם היהודי, עד לימינו. נכון, קיימות עדיין שדולות נשים לקידום מעמד האישה, אבל באופן עקרוני, מתקיים כיום שוויון בין המינים, במידה רבה מאוד.

פרשת **כי תצא** מביאה לנו שפע חוקים, הלכות ותקנות שעניינן חיי היום-יום. מספר חוקים עוסקים ביחס לאישה ולמעמדה. הרי לכם דוגמה מצמררת, הממחישה את האפליה והאדנות שהפעילה התורה (הגברית) על נשים:

שבוייה יפת תואר:

"כי תצא למלחמה על איביה ונתנו ה' אלקיה בידך ושביית שביו. וראית בשבייה אשת יפת תואר וחסד בך ולקחת לה לאשה. והבאתה אל תוך ביתך וגלתה את ראשה ועשתה את צפרניה. והסירה את שמלת שבייה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לה לאשה. והיה אם לא חפצת בך ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בך תחת אשר עניתה." (דברים כ"א, י"ד-י"ז)

התורה המוסרית והנעלה שלנו נאלצה להתפשר עם עולם של עבדים ושפחות. במלחמות של העולם הקדום, התעללות ואינס השביויות היו נורמה מקובלת. אז מה? גם אלילות וסגידה לחומר היו נורמות, והיהדות באומץ רב, פרצה לנו ולעולם נתיב ייחודי ומוסרי.

האם מתן תקופת צינון לשבוייה, כדי להתאבל על משפחתה, במטרה לקרוע אותה מחייה הקודמים

ולהפכה לאישה-שפחה, עומד בקנה אחד עם העיקרון הנעלה של יחס אמפתי לחלש ("גר, יתום ואלמנה")? לא בטוח.

הייתי מצפה מספר הספרים, שמרבית האנושות רואה בו מופת להתנהגות ראויה, שיאמר בקול רם וצלול שאינו משתמע לשתי פנים, שכולנו מחויבים בכבודה ובחירותה של האישה, וכל פגיעה בה היא כתם בל יימחק על כולנו.

רוח ה-TOO-ME אינה מנשבת ממצווה זו, אלא צביעות והתחסדות: ניתן לשבוייה היפהפייה שלנו חודש להיפרד מהוריה, ואחרי זה נעשה בה כרצוננו... כי אנחנו עם רחום וחנון ומתחשב... בוושה.

הבכור של הרעה השנואה:

"כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים האהובה והשנואה והיה הבן הבכור לשנואה. והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור. כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו..." (דברים כ"א, ט"ו-י"ז)

גבר נשא שתי נשים (מקובל מאד בתקופה ההיא). אחת אהובה, השנייה שנואה, והשנואה הביאה לו בן בכור. למרות העדפותיו ורגשותיו, מורה לו התורה להעדיף את הבכור (כן, זה של האישה השנואה) על שאר אחיו.

היום לא מקובלת פוליגמיה ולכל הבנים שווה אצל ההורים, אבל בימים ההם הבכורה הייתה יתרון יוקרתי, חברתי וכלכלי, ולא תמיד ניתן היה לרכוש אותה בנידוד עדשים, ודווקא כאן התורה מגלה אמפתיה לאישה החלשה, שהיא גם שנייה וגם שנואה.

אשת יפת תואר. מנחם הברשטט

נראה לכם שלהיות (ובעיקר לחשוב שאנחנו) עם נבחר ועליון זו ברכה? לדעתי זו אחת הקללות היותר חמורות, שאנו נושאים על גבינו מאז ומעולם.

לעומת זאת, הברכה: "וּנְתַנֶּה ה' לְרֹאשׁ וְלֹא לְזִנְבֵי וְהִיִּתְּ רַק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה..." (דברים כ"ח, י"ג) – היא ברכה ראויה. היא דורשת מאיתנו שאפתנות ומאמץ להיות טובים יותר, משכילים, אנושיים, חרוצים, רגישים לזולת, אנשי אמת ונקיי כפיים.

ובעוד כשבועיים, כשנשב מול ארוחת החג, נתבונן בראש של דג ונלחש לו "שנהיה לראש ולא לזנב", ניזכר בברכה זו ונשתדל להיות ראויים לה.

■ שבת שלום!

פרשת **כי תבוא** עוסקת בברכות וקללות. ממש לפני הכניסה לארץ, צריך להזכיר לעם התשוש מ-40 שנות מדודים, שכדאי מאוד לעשות את הטוב בעיני אדוני, ולשם כך מצרף הכתוב רשימה צנועה של ברכות. אבל, לסוטה מדרך הישר שמורות קללות איומות ונוראות, ובעיקר – רבות (פי ארבעה מהברכות). ברכה בעייתית היא:

"וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם וּנְתַנֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ עֲלֶיךָ עַל כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהַשִּׁיגָה כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ." (דברים כ"ח, א'-ב')

“ עֵבֶר קָצִיר כְּלָה קִיץ וְאַנְחָנוּ לֹא נוֹשָׁעֵנוּ.”

- ירמיהו ח', פסוק ב'

כָּל קִיץ / נתן יונתן

כָּל קִיץ קוֹרָה דְּבַר-מָה
וְאִף שְׂבָאָלוּ בְּלוּם לֹא הִשְׁתַּנָּה
מְעוֹנָה לְעוֹנָה הַלֵּב יוֹתֵר נִכְבָּע
לִפְתוּיֵי הַלֵּיל שֶׁל הָאָדָמָה.

כְּפוּף עַל אֶהְבֶּתְךָ הַפּוֹכְבִית
קִינַת קִיץ אַחֲרוֹנָה.
לֹא זְכַרְתִּי אִיזוֹ מִתַּנָּה
בְּקִשְׁתִּי שְׂאֵבִיא לָךְ בְּשׁוּבִי.

זֶהוּ פְזָרוֹן נֶפֶשׁ שְׁלֹאֲחֵר קָצִיר;
הַבַּל אֶסוּף, רַק שְׂכַחָה קִיִּצִית.
זוֹ הַעוֹנָה הַמְתָּה שְׁלָךְ;
מִיִּשְׁהוּ מִקְשִׁיב. מִיִּשְׁהוּ חֲדַל לְשִׁיר.

וְאֵת, מָה חוֹשֶׁבֶת; פְּרָחוּנִית שְׁלִי; שְׁתַּמִּיד אָבִיב?
וּמָה בְּדָבָר בְּגִידַת הַזְמַן וּמָה בְּעֵנְיָו הָעֵנְנִים
שְׁחוּנִים בְּפִאֲתֵי הַסֶּתֶם הַרִיחֵנִי
עַד מִתִּי אֵת חוֹשֶׁבֶת אֶפְשֵׁר לְשַׁחַק בְּאוֹהֲבִים?

מתוך: 'שירים באהבה',

הוצאת ספרית פועלים, 1990

לוח מודעות

קוראים יקרים,

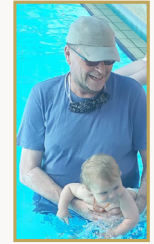
נשמח שתשלחו לנו חומר לפרסום, במגוון תחומים. אנחנו משתדלים להמנע מפרסום כפול באתר הקיבוץ ובעיתון, בהקשה התחשבו בכך. אנא שלחו אלינו:

bashaar.hazorea@gmail.com

תודה

10 שאלות ותשובות עם אילן בר-שלום

גיל: 59. מצב משפחתי: נשוי מזה 8 שנים לסלעית (בן-דוד). היה נשוי במשך 23 שנה לג'ייד, שנפטרה מסרטן, ממנה יש לו 3 ילדים – עילם (33) והתאומות זוהר ודברת (29). סבא ל-2 נכדים. **מקצוע:** מ-1995 עבדתי במשרד החינוך כמורה למוסיקה. מגדיר עצמי כ'מאהיב מוסיקה' ולימדתי במגמת מוסיקה לבגרות בעכו ובנהריה. במקביל, הכשרתי עצמי בתחום של הטמעת תקשוב בהוראה במחוז צפון והייתי מנחה מחוזי בתחום. כיום, מורה במשרה קבועה בבית הספר היסודי בנהלל. במקביל, עשיתי דוקטורט במחקר חינוכי.

1 זיכרון מעניין מהילדות?

בגיל 5 התאהבתי במוסיקה קלאסית, בניגוד לכל חברי מ'עתיקות אשקלון', השכונה בה נולדתי. אני זוכר את אותו ערב, בו הסתופפתי יחד עם הוריי בסלון וביחד האזנו ליאשה חפץ, מנגן את הקונצ'רטו לכינור של מנדלסון, בתקליט תוצרת חוץ, שהיה מצרך נדיר באותן שנים. שם 'נפל אסימון' גדול שקירב אותי למוסיקה הקלאסית. ההתאהבות שלי בסגנון המוסיקלי הזה הייתה כנגד הזרם של כל שאר בני גילי, שהעדיפו לשמוע מוסיקה קלה. מכיתה ג' למדתי לנגן בחלילית, מכיתה ד' המשכתי ללמוד אקורדיון ובכיתה ז' התחלתי לנגן בפסנתר. כיום אני נהנה לנגן במפגשים משפחתיים. במשך שבע שנים אני מקיים חוג האזנה למוסיקה קלאסית בקיבוץ. חוג זה זוכה לקהל קבוע של שוחרי מוסיקה, שבאים בקביעות, פעם בשבועיים, ללמוד על רזי המוסיקה הקלאסית. החוג נעצר רק בשל הוראות הבריאות, הקשורות במשבר הקורונה. כולי תקווה לפתוח אותו שוב בשנים הבאות

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל' [או ליתר דיוק – בפייסבוק]?

"יתרונות של מערכת גז ברכב": לאחרונה רכשתי רכב עם מערכת גז ורציתי לדעת מהם היתרונות של המערכת. חיפוש מידע זה קשור לתחביב שלי [ראו את השאלה הבאה].

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

אני מת על עיסוק וטיפול בכל שקשור למכוניות בתקציב נמוך... אוהב את ההתעסקות בקנייה וטיפול בהן. אני 'קצין הרכב המשפחתי' שעוזר לבני המשפחה ולחברים לקנות מכוניות זולות, וליד זה עושה בעצמי טיפולים לרכב. אני אוהב לחקור ולגלות גאג'טים מיוחדים ברכב – מצתים, עזרים חוסכי דלק וכדומה.

4 מהו החטא הקטן שלך (ה"גילטי-פלז'ר")?

העניין הזה לא מדבר אליי! [לא מצאנו במהלך הריאיון, על אף שחיפשנו, משהו ספציפי בכיוון הזה – ד.ג.].

5 אם היו נותנים לך שעה – היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

בירח הדבש הראשון שלי טיילתי באיטליה, כאשר ידעתי מעט מידי על התרבות והארכיטקטורה של ארץ מיוחדת זאת. לימים, בלימודי המוסיקולוגיה הרחבתי את ידיעותי באומנות, באדריכלות, בפיסול ובציור – אמנויות הקשורות היטב לתולדות המוסיקה. אני רוצה לחזור לאיטליה הקלאסית ולהכיר אותה יותר לעומק. [סלעית מוסיפה: אילן תמיד 'סוחב' בטיולים שלנו בחו"ל לכיוון של אדריכלות ותרבות ואני לנופים, ואנחנו מחפשים את השילוב בין אותם תחומים].

6 מהו הפספוס שלך?

פעם נורא רציתי ללמוד ניצוח. בפועל, גיליתי שאני נוטה יותר להבנת המוסיקה מאשר לצד הביצועי, שהיה פחות הספציאליטה שלי. ניסיתי פעם לנצח על מקהלה, אבל זה לא כל כך עבד, אז ויתרתי.

7 משהו שאתה שואף להגשים בעתיד?

אני רוצה להיות 'מוביל חינוך', במסגרת בה אוכל להנחיל למורים ולמסגרות חינוכיות קונספט חינוכי שפיתחתי, ושעיקרו בהיות התלמידים שותפים. כיום אני נמצא בדיאלוג אינטנסיבי עם אנשי

חינוך ורוח ומאמין שהקורונה יצרה הזדמנות פז, לעשות שינוי אמיתי בדרכי ההוראה והחינוך, ברוח התפיסה המקצועית שפיתחתי. התפיסה הזו באה לביטוי בעבודת הדוקטורט שלי, העוסקת בנושא טיפוח השפה המדוברת של ילדי כיתה א', באמצעות מצלמת הווידאו של הסלולה. קראתי לתכנית: 'אלוף הסלפי'.

8 ספר משהו שלא יודעים עלייך.

לפני כ-8 שנים, תשעה חודשים לאחר שהכרתי את סלעית, עברתי אירוע לבבי טראומתי ששינה את עולמי, אבל הביא איתו גם שני דברים טובים...

הכל התחיל בסוג של שפעת, שהביאה לכאבים בסרעפת ולהתפנות שלי לבית חולים כרמל. שם התברר שהיה לי התקף לב. בבית החולים הוחלט לבצע ניתוח מעקפים. בדרך לניתוח, כשאני שוכב על אלונקה, סלעית, שעד אותו יום התמידה לומר שהיא רוצה לחיות איתי, אבל לא רוצה להתחתן, לחשה לי באוזן: "תצא מפה בשלום אז אנחנו ניסע לקפריסין...". רמז ברור, שנתן לי כוח והחזיק אותי במהלך הניתוח וההחלמה. זה היה הדבר הטוב הראשון שיצא לי מאותו התקף לב.

מספר ימים לאחר הניתוח נשלחתי הביתה. בלילה הראשון בבית חטפתי פרפור חדרים בלב ונפלתי לידי סלעית, כשאני מחוסר הכרה. סלעית ביצעה בי טיפול ראשוני, ובניידת טיפול נמרץ המשיכו במלאכה והחזירו אותי לחיים ולב"ח כרמל, שם הצליחו לייצב את מצבי. חברה של סלעית באה לתמוך בה, בשעות הראשונות בבית החולים ובין שאר הפריטים שהביאה לה, כדי להסיח את דעתה, היה גם עיתון 'לאשה', שבהמשך יסתבר תפקידו בעלילה המתפתחת... לאחר שהתאוששתי באותו ערב שקעתי בכורסה, בעודי מאזין למוסיקה של באך, ותוך כדי האזנה דפדפתי בעיתון 'לאשה' ומצאתי את עצמי קורא כתבה שבה, במרכז העמוד, הופיע הנושא המרכזי וסביבו ארבעה 'חלונות' של קטעי תגובות. ברגע הזה חוויתי הארה, מצאתי את תבנית ההוראה שאני מחפש – ההוראה המשתפת. בעקבות אותה הארה בזמן קריאת המאמר, נזרע הזרע לעבודת הדוקטורט שלי. זה הדבר השני הטוב שיצא לי מהתקף הלב.

9 תכונה אחת בך, שהיית שמחה להיפרד ממנה.

אני אדם טוטאלי, לא פעם מהיר חמה, אימפולסיבי ולעיתים דוגמטי. [סלעית מוסיפה: לאילן יש ראייה של שחור ולבן וחסר מדי פעם את היכולת לראות גם את גוני האמצע].

10 משהו שמפריע לך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

מפריע: בתשע השנים שאני חי בהזרוע, בצד העשייה הקהילתית היפה, יש לא פעם יותר מדי סלחנות עצמית, כלפי העשייה התרבותית. סלחנות שמאפשרת התפשרות מקצועית וחובבנות.

אוהב: מאוד אוהב את העובדה, שעל אף השינוי בהזרוע, נשאר משהו משמעותי מהקהילתיות. ישנה עשייה קהילתית שאינה מובנת מאליה. אני בא ממקומות אחרים בהם זה לא היה.

תודה לאילן בר-שלום, על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמו

לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם 'גיבור' או 'גיבורה' נוספים, שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים. ■ ריאיון: דני נהב